

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 708/2017-15

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 28. novembra 2017 predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], t. č. v Ústave na výkon trestu odňatia slobody Banská Bystrica, vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky v spojení s čl. 1 ods. 1, čl. 2 ods. 2, čl. 12 ods. 1, čl. 141 a čl. 144 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, základného práva podľa čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj práv podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 6 ods. 3 písm. a) až d) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Okresného súdu Prievidza sp. zn. 1 T 17/2017 z 19. apríla 2017 a rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 23 To 44/2017 z 30. mája 2017 a takto

r o z h o d o l :

1. Sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a .
2. Žiadosti [REDACTED] o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred Ústavným súdom Slovenskej republiky n e v y h o v u j e .

Odôvodnenie:

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 1. augusta 2017 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ], t. č. v Ústave na výkon trestu odňatia slobody Banská Bystrica (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie základných práv podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) v spojení s čl. 1 ods. 1, čl. 2 ods. 2, čl. 12 ods. 1, čl. 141 a čl. 144 ods. 1 ústavy, základného práva podľa čl. 50 ods. 3 ústavy, ako aj práv podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 6 ods. 3 písm. a) až d) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Okresného súdu Prievidza (ďalej aj „okresný súd“) sp. zn. 1 T 17/2017 z 19. apríla 2017 a rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 23 To 44/2017 z 30. mája 2017.

2. Z obsahu sťažnosti sťažovateľa a namietaného rozsudku okresného súdu a krajského súdu ústavný súd zistil, že sťažovateľ bol namietaným rozsudkom okresného súdu sp. zn. 1 T 17/2017 z 19. apríla 2017 uznaný vinným z prečinu marenia výkonu úradného rozhodnutia podľa § 348 ods. 1 písm. d) Trestného zákona, pretože *„dňa 26. októbra 2016 v čase okolo 21:30 hodiny viedol osobné motorové vozidlo značky BMW318D, evidenčné číslo ZH-360BK v meste Handlová po ulici Prievidzskej I/9 v smere na Prievidzu ku spoločnosti SAD a to napriek tomu, že mu bol rozsudkom Okresného súdu Žiar nad Hronom, sp. zn. 3T 59/2011 zo dňa 8. júna 2011, právoplatným dňa 8. júna 2011 uložený aj trest zákazu činnosti viesť motorové vozidlá všetkého druhu v trvaní 3 roky a 6 mesiacov“*.

Sťažovateľ (v citáciách aj „obžalovaný“) bol za tento skutok podľa § 348 ods. 1, § 38 ods. 3, § 36 písm. l) a n) a § 37 písm. m) Trestného zákona odsúdený na nepodmienečný trest odňatia slobody v trvaní 7 mesiacov. Podľa § 61 ods. 2, § 38 ods. 3, § 36 písm. l) a n) a § 37 písm. m) Trestného zákona mu okresný súd uložil trest zákazu činnosti riadiť motorové vozidlá všetkého druhu v trvaní štyroch rokov.

3. Proti rozsudku okresného súdu sa odvolal prokurátor aj sťažovateľ. Obe odvolania smerovali proti výroku o treste, keďže sťažovateľ sa ku skutku priznal. Prokurátor okresnej prokuratúry namietal, že súd vzhľadom na sťažovateľovo vyhlásenie o vine na hlavnom pojednávaní podľa § 257 ods. 1 písm. b) Trestného zákona nemal sťažovateľovi priznať poľahčujúcu okolnosť podľa § 36 písm. n) Trestného zákona, keďže sťažovateľ bol podľa tvrdenia prokurátora už v prípravnom konaní usvedčovaný výpoveďami svedkov a urobil vyhlásenie o uznaní viny až pod ťarchou týchto dôkazov. Nepodmienečný trest odňatia slobody považoval prokurátor za neprimerane mierny, ktorý nezohľadňoval skutočnosť, že v prípade sťažovateľa ide o „skúseného recidivistu“, ktorý bol 19-krát súdne trestaný a ktorý nemá problém viesť motorové vozidlo napriek viacerým už ukladaným trestom zákazu činnosti.

Sťažovateľ v odvolaní namietal, že tresty mu uložené sú neprimerane vysoké, poukazoval na to, že mu okresný súd po zrušení trestného rozkazu priznal ďalšiu poľahčujúcu okolnosť podľa § 36 písm. n) Trestného zákona, avšak trest odňatia slobody výrazne neupravil, iba nepatrne znížil trest odňatia slobody o jeden mesiac a vôbec neznižil trest zákazu činnosti.

4. Krajský súd namietaným rozsudkom sp. zn. 23 To 44/2017 z 30. mája 2017 pri nezmenenom výroku o vine zmenil výrok o treste tak, že sťažovateľa odsúdil na trest odňatia slobody na 14 mesiacov nepodmienečne a trest zákazu činnosti riadiť motorové vozidlá všetkého druhu na 5 rokov. Odvolanie obžalovaného ako nedôvodné zamietol.

5. Sťažovateľ v sťažnosti namieta, že v jeho trestnej veci okresný súd pochybil tým, že pri vydávaní trestného rozkazu sp. zn. 1 T 17/2017 z 27. februára 2017 jeho správanie v rámci prípravného konania posúdil ako poľahčujúcu okolnosť podľa § 36 písm. n) Trestného zákona, ktorá mala spočívať len v napomáhaní orgánom činným v trestnom konaní pri objasňovaní trestného činu. Až následne okresný súd túto svoju „chybu“ v odsudzujúcom rozsudku sp. zn. 1 T 17/2017 z 19. apríla 2017 napravil, keď uznal skutočnosť, že sa k trestnému činu priznal a svoj čin oľutoval, ako poľahčujúcu okolnosť podľa § 36 písm. l) Trestného zákona, avšak trest odňatia slobody podľa sťažovateľa dostatočne nezmiernil (len o jeden mesiac) a trest zákazu činnosti vôbec neupravil.

K namietanému porušeniu označených práv sťažovateľa malo dôjsť aj tým, že mu malo byť vznesené obvinenie bez toho, aby mu predchádzalo uznesenie o začatí trestného stíhania, a navyše, sťažovateľ mal byť namietaným rozsudkom okresného súdu odsúdený pre iný trestný čin, než pre ktorý mu bolo vznesené obvinenie. V uznesení o vznesení obvinenia mal sťažovateľ svojím konaním (26. októbra 2016 v čase o 21.30 h vedením motorového vozidla BMW 318D, evidenčné číslo ZH-360BK, v meste Handlová po Prievidzskej ulici I/9 v smere na Prievidzu ku spoločnosti SAD) mať rozhodnutia Okresného súdu Žiar nad Hronom sp. zn. 3 T 6/2010 z 20. mája 2010 a sp. zn. 2 T 104/2014 zo 4. júna 2014, pričom, ako sťažovateľ tvrdí, v obžalobe už bolo uvedené, že sa tým istým konaním dopustil marenia výkonu iného rozhodnutia, a to rozsudku Okresného súdu Žiar nad Hronom sp. zn. 3 T 59/2011 z 8. júna 2011. Sťažovateľ na základe uvedeného tvrdí, že k porušeniu jeho práv došlo tým, že skutok uvedený v uznesení o vznesení obvinenia a skutok uvedený v obžalobe, za ktorý bol aj právoplatne odsúdený, nie sú totožné.

6. Sťažovateľ zároveň uvádza, že krajský súd porušil jeho označené základné práva tým, že *„svojvoľne posudzoval a skúmal konanie a rozhodovanie prvostupňového súdu“* a *„svojvoľným a deštruktívnym konaním pri úplnom eliminovaní významu a zmyslu poľahčujúcej okolnosti uvedenej v ust. §36 písm. l) Trestného zákona, zapríčinil svojim právnym výkladom, úplný rozklad a zmysel poľahčujúcej okolnosti pre obžalovaného pri dobrovoľnom priznaní sa k spáchaniu trestného činu“* a jeho úprimnom oľutovaní.

7. Vzhľadom na skutočnosť, že v konaní pred ústavným súdom musí byť sťažovateľ zastúpený obhajcom, sťažovateľ ústavný súd žiada, aby mu *„ustanovil advokáta – obhajcu ku mojej sťažnosti, ktorý ma bude zastupovať pred Ústavným súdom Slovenskej republiky a to z dôvodov, že nedisponujem žiadnymi materiálnymi hodnotami, ktoré by mi zabezpečili obhajcu za vlastné náklady“*.

8. Vzhľadom na uvedené sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd vo veci samej nálezom takto rozhodol:

„Základné právo na spravodlivé súdne konanie a súdnu ochranu čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 12 ods. 1, čl. 1 ods. 1, čl. 2 ods. 2, čl. 141 a čl. 144 ods. 1 Ústavy Slovenskej

republiky a práva zaručené čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky a práva garantované čl. 6 ods. 1 a čl. 6 ods. 3 písm. a) až d) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] v Žiari nad Hronom – Rozsudkom Okresného súdu v Prievidzi sp. zn. 1T/17/2017 zo dňa 19.4.2017 a Rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 23To/44/2017–192 z 30. mája 2017 porušené boli.

Rozsudok Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 23To/44/2017 z 30. mája 2017 zrušuje v plnom rozsahu a nariaďuje Krajskému súdu v Trenčíne, aby vo veci znova konal a rozhodol so zreteľom na vytýkané pochybenia sťažovateľa v pôvodnom konaní.

Krajskému súdu v Trenčíne nariaďuje, aby do dvoch mesiacov od vydania tohto Nálezu, uhradil spojené výdavky na moju obhajobu ustanovenému obhajcovi na jeho účet. “

II.

9. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

10. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

11. Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením

bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

12. Podľa čl. 1 ods. 1 ústavy Slovenská republika je zvrchovaný, demokratický a právny štát. Neviaže sa na nijakú ideológiu ani náboženstvo.

13. Podľa čl. 2 ods. 2 ústavy štátne orgány môžu konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon.

14. Podľa čl. 12 ods. 1 ústavy ľudia sú slobodní a rovní v dôstojnosti i v právach. Základné práva a slobody sú neodňateľné, nescudziteľné, nepremlčateľné a nezrušiteľné.

15. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

16. Podľa čl. 50 ods. 3 ústavy obvinený má právo, aby mu bol poskytnutý čas a možnosť na prípravu obhajoby a aby sa mohol obhajovať sám alebo prostredníctvom obhajcu.

17. Podľa čl. 141 ods. 1 a 2 ústavy v Slovenskej republike vykonávajú súdnictvo nezávislé a nestranné súdy. Súdnictvo sa vykonáva na všetkých stupňoch oddelene od iných štátnych orgánov.

18. Podľa čl. 144 ods. 1 ústavy sudcovia sú pri výkone svojej funkcie nezávislí a pri rozhodovaní sú viazaní ústavou, ústavným zákonom, medzinárodnou zmluvou podľa čl. 7 ods. 2 a 5 a zákonom.

19. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo

o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu. Rozsudok musí byť vyhlásený verejne, ale tlač a verejnosť môžu byť vylúčené buď po dobu celého, alebo časti procesu v záujme mravnosti, verejného poriadku alebo národnej bezpečnosti v demokratickej spoločnosti, alebo keď to vyžadujú záujmy maloletých alebo ochrana súkromného života účastníkov alebo, v rozsahu považovanom súdom za úplne nevyhnutný, pokiaľ by, vzhľadom na osobitné okolnosti, verejnosť konania mohla byť na ujmu záujmom spoločnosti.

20. Podľa čl. 6 ods. 3 písm. a) až d) dohovoru každý, kto je obvinený z trestného činu má tieto minimálne práva:

a) byť bez meškania a v jazyku, ktorému rozumie, podrobne oboznámený s povahou a dôvodom obvinenia proti nemu;

b) mať primeraný čas a možnosti na prípravu svojej obhajoby;

c) obhajovať sa osobne alebo s pomocou obhajcu podľa vlastného výberu, alebo pokiaľ nemá prostriedky na zaplatenie obhajcu, aby sa mu poskytol bezplatne, ak to záujmy spravodlivosti vyžadujú;

d) vylúčať alebo dať vylúčať svedkov proti sebe a dosiahnuť predvolanie a výsluch svedkov vo svoj prospech za rovnakých podmienok, ako svedkov proti sebe.

III.

21. Podstatou sťažnosti sťažovateľa je tvrdenie, že namietaným rozsudkom okresného súdu sp. zn. 1 T 17/2017 z 19. apríla 2017 došlo k porušeniu jeho práv z dôvodu, že bol týmto rozsudkom odsúdený za iný trestný čin, než ktorý bol uvedený v uznesení o vznesení obvinenia. Okresný súd podľa sťažovateľa zároveň pochybil tým, že napriek uznaniu ďalšej poľahčujúcej okolnosti podľa § 36 písm. 1) Trestného zákona nepodmienečný trest odňatia slobody uložený mu trestným rozkazom znížil len veľmi mierne (o jeden mesiac) a trest zákazu činnosti vôbec. Krajský súd podľa sťažovateľa namietaným rozsudkom sp. zn. 23 To 44/2017 z 30. mája 2017, ktorým zmenil trest uložený mu na základe odvolania prokurátora v jeho neprospech, rozhodol arbitrárne a nezákonne zasiahol do rozhodnutia súdu prvého stupňa vo veciach, o ktorých mu neprináleží

rozhodovať, konkrétne pri hodnotení sankcie v rámci poľahčujúcich okolností podľa § 36 Trestného zákona.

22. Sťažovateľ v konaní nie je zastúpený právnym zástupcom, no v sťažnosti žiada o ustanovenie obhajcu v konaní pred ústavným súdom. Vzhľadom na túto skutočnosť pristúpil ústavný súd v rámci ústavného prieskumu sťažnosti v prvom rade k preskúmaniu toho, či je daná právomoc ústavného súdu, a k zisteniu, či v prípade sťažnosti sťažovateľa nie je daný dôvod jej odmietnutia z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti. Jednou z podmienok pre ustanovenia právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom je totiž zistenie, že nejde o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti (III. ÚS 588/2015).

Ústavný súd môže rozhodnúť o ustanovení právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom, len ak zistí, že sú kumulatívne splnené tri podmienky, a to žiadosť o ustanovenie právneho zástupcu, majetkové pomery odôvodňujúce takúto žiadosť a že nejde o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti.

Ak po preskúmaní obsahu žiadosti dospeje ústavný súd k záveru, že v danom prípade nie je daná právomoc ústavného súdu, alebo zistí, že sťažnosť sťažovateľa je zjavne neopodstatnená, znamená to, že ide o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti a nie je splnený jeden z predpokladov na ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom. V takom prípade nemožno žiadosti o ustanovenie právneho zástupcu vyhovieť.

23. Vzhľadom na absenciu právneho zastúpenia sťažovateľa vykazovala sťažnosť niektoré nedostatky obsahových náležitostí, avšak ústavný súd nepovažoval za potrebné vyzývať sťažovateľa na doplnenie jeho podania, keďže obsahovo bola sťažnosť zrozumiteľná do tej miery, aby umožnila ústavnému súdu realizovať ústavný prieskum (m. m. III. ÚS 265/2014, III. ÚS 588/2015).

A. K namietanému porušeniu základných práv sťažovateľa rozsudkom okresného súdu sp. zn. 1 T 17/2017 z 19. apríla 2017

24. Pokiaľ ide o namietané porušenie označených práv sťažovateľa okresným súdom, ústavný súd uvádza, že vzhľadom na princíp subsidiarity vyplývajúci z čl. 127 ods. 1 ústavy nemá právomoc preskúmať napadnuté uznesenie okresného súdu, keďže proti nemu bol prípustný opravný prostriedok (odvolanie), ktorý sťažovateľ aj využil a krajský súd o ňom rozhodol. Z tohto dôvodu bolo potrebné sťažnosť sťažovateľa v tejto časti odmietnuť pre nedostatok právomoci ústavného súdu na jej prerokovanie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde (m. m. napr. I. ÚS 103/02, III. ÚS 70/02, III. ÚS 94/2011 a iné).

B. K namietanému porušeniu základných práv sťažovateľa rozsudkom krajského súdu sp. zn. 23 To 44/2017 z 30. mája 2017

25. Z § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide vtedy, ak namietaným postupom orgánu alebo rozhodnutím verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi napadnutým postupom tohto orgánu a základným právom, porušenie ktorého sa namietalo, ale aj vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktoré vylučujú, aby tento orgán (všeobecný súd) porušoval uvedené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takú možnosť reálne nepripúšťajú (IV. ÚS 16/04, IV. ÚS 55/05, IV. ÚS 288/05). Za zjavne neopodstatnenú možno považovať takú sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07).

26. V súvislosti so svojím postavením ústavný súd vo svojej stabilizovanej judikatúre rovnako zdôrazňuje, že vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov nie je

alternatívnou ani mimoriadnou opravnou inštitúciou (podobne II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96). Vzhľadom na to ústavný súd nie je zásadne oprávnený ani povinný preskúmať a posudzovať skutkové zistenia a právne názory všeobecných súdov, ktoré pri výklade a uplatňovaní iných než ústavných zákonov vytvorili skutkový a právny základ ich rozhodnutí. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu len vtedy, ak by vyvedené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (I. ÚS 20/03, IV. ÚS 252/04).

27. Sťažovateľ namietal, že krajský súd porušil jeho základné práva tým, že svojvoľne a arbitrárne preskúmal rozhodovaciu činnosť súdu prvého stupňa a „odobral“ mu poľahčujúcu okolnosť podľa § 36 písm. l) Trestného zákona, ktorá je podkladom pre aplikovanie ustanovenia § 257 ods. 1 písm. b) a na to nadväzujúce konanie súdu bez dokazovania podľa § 257 ods. 8 Trestného poriadku.

28. Podľa § 36 písm. l) Trestného zákona je poľahčujúcou okolnosťou, ak sa páchateľ priznal k spáchaniu trestného činu a trestný čin úprimne oľutoval.

Podľa § 36 písm. n) Trestného zákona je poľahčujúcou okolnosťou to, že obžalovaný napomáhal pri objasňovaní trestnej činnosti príslušným orgánom.

29. Podľa § 257 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku po prednesení obžaloby predseda senátu poučí obžalovaného o jeho práve urobiť niektoré z vyhlásení, že je vinný zo spáchania skutku alebo niektorého zo skutkov uvedených v obžalobe.

Podľa § 257 ods. 5 Trestného poriadku ak obžalovaný na hlavnom pojednávaní vyhlásil, že je vinný zo spáchania skutku alebo niektorého zo skutkov uvedených v obžalobe alebo urobil vyhlásenie podľa odseku 4, súd v tomto rozsahu postupuje primerane podľa § 333 ods. 3 písm. c), d), f), g) a h) a zároveň obžalovaného poučí, že súdom prijaté vyhlásenie o vine, ako aj súdom prijaté vyhlásenie, že nepopiera spáchanie skutku uvedeného v obžalobe, je neodvolateľné a v tomto rozsahu nenapadnuteľné odvolaním ani dovolaním okrem dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c).

Podľa § 257 ods. 8 Trestného poriadku ak súd rozhodol, že vyhlásenie obžalovaného podľa odseku 5 prijíma, zároveň vyhlási, že dokazovanie v rozsahu, v akom obžalovaný priznal spáchanie skutku, sa nevykoná, a vykoná dôkazy súvisiace s nepriznaným skutkom, výrokom o treste, náhrade škody alebo ochranného opatrenia. To nevylučuje možnosť výsluchu obžalovaného o účasti inej osoby na žalovanej trestnej činnosti.

30. Krajský súd v namietanom rozsudku sp. zn. 23 To 44/2017 z 30. mája 2017 vo vzťahu k námietkam sťažovateľa v podstatnom uviedol:

„Obžalovaný na hlavnom pojednávaní pred súdom prvého stupňa vydal vyhlásenie o vine, ktoré súd prvého stupňa prijal a odvolací súd v tomto smere nezistil žiadnu okolnosť, ktorá by vylučovala takýto postup. V spisovom materiáli sa nachádza celá rada dôkazov preukazujúcich trestnú činnosť obžalovaného, a teda jeho vyhlásenie o vine má oporu v dôkaznej situácii a bolo ho možné prijať...

Napokon ako vyplýva z podaného odvolania, prokurátor namietal najmä priznanie poľahčujúcej okolnosti v zmysle ustanovenia § 36 písm. n) Tr. zák., ktorú súd vyhodnotil ako dôsledok vyhlásenia o vine na hlavnom pojednávaní obžalovaným. Aj keď sa odvolací súd s touto odvolacou námietkou prokurátora nestotožnil, pretože jednoznačne bez ohľadu na predchádzajúce konanie a dôkazný stav zastáva názor, že v prípade vyhlásenia o vine obžalovaným na hlavnom pojednávaní ide o okolnosť, ktorú je potrebné vyhodnotiť ako napomáhanie pri objasňovaní svojej trestnej činnosti v zmysle ustanovenia § 36 písm. n) Tr. zák., na druhej strane nesúhlasil s priznaním poľahčujúcej okolnosti podľa § 36 písm. l) Tr. zák., teda že obžalovaný sa k spáchaniu trestného činu priznal a trestný čin úprimne oľutoval. Je faktom, že obžalovaný viackrát vyslovil úprimnú ľútosť, ale jeho úprimnosti odvolací súd neuveril. Obžalovaný, ktorý bol v minulosti 19-krát súdne trestaný, viackrát vyslovil úprimné oľutovanie svojich konaní, ale jeho ďalšie správanie sa a napokon aj predmetná prejednáváná trestná činnosť o jeho úprimnom postoji vôbec nenasvedčuje. Odvolací súd preto dospel k záveru, že v prípade takýchto páchatel'ov skutočne nie je v súlade so zákonom priznanie tejto poľahčujúcej okolnosti bez ohľadu na to, že sa páchatel' k spáchaniu skutku doznal.

Vychádzajúc z uvedeného potom odvolací súd dospel k záveru, že zo strany súdu prvého stupňa došlo k pochybeniu pri zohľadnení tejto poľahčujúcej okolnosti

obžalovanému a následne pri ukladaní trestu, pretože pri rovnakom pomere poľahčujúcich a priťažujúcich okolností je trest uložený obžalovanému pod strednou hranicou trestnej sadzby § 348 ods. 1 Tr. zák. vo výmere 7 mesiacov, ako aj trest zákazu činnosti vo výmere 4 rokov neprimerane mierny. Odvolací súd preto podľa § 321 ods. 1 písm. d), e) ods. 2 Tr. por. zrušil v napadnutom rozsudku celý výrok o treste a keďže mu v tom nebránilo ustanovenie § 322 ods. 3 Tr. por. rozhodol vo veci rozsudkom sám tak, že podľa § 348 ods. 1 Tr. zák., § 38 ods. 2 Tr. zák., 36 písm. n) Tr. zák. a § 37 písm. m) Tr. zák. uložil obžalovanému trest odňatia slobody na 14 mesiacov nepodmienečne, teda tesne nad strednou hranicou trestnej sadzby. Podľa § 48 ods. 2 písm. b) Tr. zák. ho pre výkon trestu zaradil do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia. Podľa § 61 ods. 2 Tr. zák., § 38 ods. 2 Tr.zák., § 36 písm. n) Tr. zák., § 37 písm. m) Tr. zák. obžalovanému uložil aj trest zákazu činnosti riadiť motorové vozidlá všetkého druhu na 5 rokov. Takto uložené tresty považuje odvolací súd vzhľadom na osobu obžalovaného a okolnosti celého prípadu za tresty primerané a zákonné, splňajúce požiadavky ustanovenia § 34 Tr. zák. S poukazom na uvedené nepovažoval následne odvolací súd odvolanie obžalovaného za dôvodné a toto potom podľa § 319 Tr. por. ako nedôvodné zamietol.“

31. Právna úprava regulujúca rozhodovaciu činnosť súdov pri ukladaní trestov je obsiahnutá predovšetkým v ustanoveniach § 34 Trestného zákona, ktoré zakotvujú princíp zákonnosti a princíp individualizácie trestov. Základné kritériá určenia druhu a výšky trestu sú zakotvené v ustanoveniach § 34 ods. 4 Trestného zákona, podľa ktorých pri určovaní druhu trestu a jeho výmery súd prihliadne najmä na spôsob spáchania činu a jeho následok, zavinenie, pohnútku, priťažujúce okolnosti, poľahčujúce okolnosti a na osobu páchatel'a, jeho pomery a možnosť jeho nápravy.

Podľa § 38 ods. 2 Trestného zákona pri určovaní druhu trestu a jeho výmery musí súd prihliadnuť na pomer a mieru závažnosti poľahčujúcich okolností a priťažujúcich okolností.

32. Krajský súd vo veci sťažovateľa v čase svojho rozhodovania postupoval v súlade s judikatúrou všeobecných súdov, ktorá predstavovala jeden z možných legitímnych a ústavne súladných výkladov použitej právnej normy. Z tejto judikatúry vyplýva, že

priznanie obžalovaného možno posúdiť ako poľahčujúcu okolnosť podľa § 36 písm. n) Trestného zákona (rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4 Tdo 63/2016). V zmysle tejto judikatúry od 1. januára 2006, keď po nadobudnutí účinnosti nových trestnoprávnych noriem došlo k významnému posilneniu kontradiktórnosti konania pred súdom a prakticky ťažisko dokazovania prešlo na konanie pred súdom, má postoj obžalovaného k tomuto dokazovaniu dôležitý význam. Podľa § 257 ods. 7 Trestného poriadku ak súd rozhodol, že vyhlásenie obžalovaného prijíma, súčasne vyhlásil, že dokazovanie v rozsahu, v akom obžalovaný priznal spáchanie skutku, sa nevykoná. Obžalovaný takýmto postupom umožní prevziať výsledky dokazovania z prípravného konania bez toho, aby tieto boli konfrontované s výsledkami dokazovania na hlavnom pojednávaní.

V zmysle tejto judikatúry sa poľahčujúca okolnosť podľa § 36 písm. n) Trestného zákona, ktorá je zohľadnená v postupe podľa § 257 ods. 7 Trestného poriadku, stáva v určitom zmysle kvalifikovanou okolnosťou majúcou za následok možnosť nevykonalia dokazovania v určitom rozsahu na hlavnom pojednávaní. Umožnenie takéhoto zjednodušeného postupu v konaní súdu je potrebné potom nepochybne považovať za napomáhanie súdu pri objasňovaní trestnej činnosti. Poľahčujúca okolnosť podľa § 36 písm. l) Trestného zákona zasa spočíva v priznaní páchatel'a k trestnej činnosti a zároveň jej úprimnom oľutovaní.

33. Ústavný súd navyše dodáva, že po prijatí zjednocujúceho stanoviska Trestnoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. R 44/2017 z 27. júna 2017, ktoré bolo prijaté až následne po rozhodnutí krajského súdu v prípade sťažovateľa a ktoré sa zaoberalo otázkou možnosti/nemožnosti priznania poľahčujúcich okolností podľa § 36 písm. n) a l) Trestného zákona v prípade prijatia vyhlásenia obžalovaného o uznaní viny podľa § 257 ods. 1 písm. b) alebo písm. c) Trestného poriadku, by samotné priznanie sťažovateľa nemohlo byť akceptované ako poľahčujúca okolnosť podľa § 36 písm. n) Trestného zákona, čo by mohlo situáciu sťažovateľa pri ukladaní trestu ešte zhoršiť. Zároveň toto zjednocujúce stanovisko potvrdilo, že poľahčujúca okolnosť podľa § 36 písm. l) Trestného zákona predpokladá aj úprimné oľutovanie trestného činu, ktoré je potrebné posúdiť podľa konkrétnych okolností prípadu.

34. Krajský súd vyhodnotil, že úprimná ľútosť páchatel'a, ktorý bol už 19-krát súdne trestaný, nie je dôveryhodná a nemožno ju z tohto dôvodu prijať ako poľahčujúcu okolnosť. Spôsob, akým krajský súd aplikoval relevantnú právnu úpravu na prípad sťažovatel'a, nevykazuje znaky svojvôle ani arbitrárnosti a je v súlade s už uvedenou judikatúrou všeobecných súdov. Záver krajského súdu je logický, vychádza zo skutkových okolností prípadu a osoby páchatel'a, ktorý sa opakovane dopustil marenia výkonu súdneho rozhodnutia, napriek skutočnosti, že trest zákazu činnosti viesť motorové vozidlo mu bol uložený už viackrát. Krajský súd uložil sťažovateľovi trest odňatia slobody a trest zákazu činnosti v súlade s ustanovením § 38 ods. 2 Trestného zákona nad strednou hranicou trestnej sadzby, keďže poľahčujúce a priťažujúce okolnosti boli v rovnakom pomere.

35. Keďže ústavný súd dospel k záveru, že napadnutý rozsudok krajského súdu je v súlade s platnou právnou úpravou, nepopiera zmysel aplikovaných právnych noriem a obsahuje dostatočne náležité a zrozumiteľné vysvetlenie svojich právnych záverov, a zároveň nezistil žiadnu príčinnú súvislosť medzi sťažovateľom označenými základnými právami, ktorých porušenie namietal, a napadnutým rozsudkom krajského súdu, rozhodol, že sťažnosť sťažovatel'a v časti namietajúcej napadnutý rozsudok krajského súdu sp. zn. 23 To 44/2017 z 30. mája 2017 je potrebné odmietnuť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre zjavnú neopodstatnenosť.

36. Čo sa týka tvrdenia sťažovatel'a, že mu bolo vznesené obvinenie bez toho, aby bolo začaté trestné stíhanie, ústavný súd z trestného spisu sťažovatel'a sp. zn. 1 T 17/2017 vedeného na Okresnom súde Prievidza zistil, že toto tvrdenie sa nezakladá na pravde. V deň, keď bolo sťažovateľovi vznesené obvinenie uznesením vyšetrovateľ'a Okresného riaditeľstva Policajného zboru Prievidza, okresného dopravného inšpektorátu ČVS: ORP-121/DI-PD-2016, t. j. 27. októbra 2016, bolo pod tým istým číslom ČVS: ORP-121/DI-PD-2016 vydané aj uznesenie o začatí trestného stíhania podľa § 199 ods. 1 Trestného poriadku za prečin marenia výkonu úradného rozhodnutia. Túto námietku sťažovatel'a preto ústavný súd vyhodnotil podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde tiež ako zjavne neopodstatnenú.

37. Sťažovateľ ďalej namietal, že došlo k porušeniu zásady totožnosti skutku, a to tým, že podľa jeho tvrdení bol v uznesení o vznesení obvinenia uvedený iný skutok, a nie ten, ktorý bol uvedený v obžalobe a pre ktorý bol následne sťažovateľ namietaným rozsudkom okresného súdu v spojení s namietaným rozsudkom krajského súdu odsúdený.

Podľa § 234 ods. 2 Trestného poriadku sa obžaloba môže podať len pre skutok, pre ktorý sa vznieslo obvinenie.

Podľa § 278 ods. 1 Trestného poriadku súd môže rozhodovať len o skutku, ktorý je uvedený v obžalobnom návrhu.

38. Ústavný súd z trestného spisu sp. zn. 1 T 17/2017, obsahu uznesenia o vznesení obvinenia z 27. októbra 2016 a obžaloby z 13. februára 2017 zistil, že v oboch je zachovaná úplná totožnosť konania sťažovateľa, miesta a času tohto konania, t. j. že 26. októbra 2016 v čase o 21.30 h viedol osobné motorové vozidlo značky BMW 318D, evidenčné číslo ZH360BK, v meste Handlová po Prievidzskej ulici cesty I/9 v smere na Prievidzu ku spoločnosti SAD. Rozdiel je v tom, že v prípade uznesenia o vznesení obvinenia mal uvedeným konaním sťažovateľ mariť rozsudky Okresného súdu Žiar nad Hronom sp. zn. 3 T 6/10 z 20. mája 2010 a sp. zn. 2 T 104/14 zo 4. júna 2014, pričom podľa obžaloby sťažovateľ týmto konaním maril výkon iného rozsudku Okresného súdu Žiar nad Hronom sp. zn. 3 T 59/11 z 8. júna 2011.

39. Podstatu skutku tvorí konanie páchatel'a a následok týmto konaním spôsobený, ktorý je relevantný z hľadiska trestného práva. Totožnosť skutku je zachovaná v prípade úplnej zhody konania a následku, zhody aspoň v konaní pri rozdielnom následku, zhody aspoň v následku pri rozdielnom konaní, ako aj v prípade, ak konanie alebo následok, prípadne oboje budú zhodné aspoň čiastočne, a to za predpokladu, že bude daná zhoda v podstatných okolnostiach. Teória ani prax nechápe totožnosť skutku len ako úplnú zhodu medzi skutkovými okolnosťami uvedenými v obžalobnom návrhu a výrokom rozhodnutia súdu. Postačí zhoda medzi podstatnými skutkovými okolnosťami. Súd totiž musí prihliadať na tie zmeny skutkového deja, ku ktorým došlo v rámci dokazovania (IV. ÚS 98/2014, III. ÚS 380/2015).

40. V prípade sťažovateľa bola vo vzťahu medzi obžalobou a odsudzujúcim rozsudkom okresného súdu v spojení s rozsudkom krajského súdu jednoznačne zachovaná totožnosť skutku (§ 278 ods. 1 Trestného poriadku). Vo vzťahu medzi uznesením o vznesení obvinenia a obžalobou (§ 234 ods. 2 Trestného poriadku) išlo o ten istý skutok, to isté konanie sťažovateľa, ktoré sa odohralo rovnakým spôsobom, na rovnakom mieste a v rovnakom čase, mierna zmena nastala len v následku. V oboch prípadoch došlo k mareniu súdneho rozhodnutia, avšak k spresneniu konkrétneho súdneho rozhodnutia, ktoré totožným konaním sťažovateľ maril, došlo v rámci dokazovania v prípravnom konaní, keď museli orgány činné v trestnom konaní ustáliť, ktorý z väčšieho množstva trestov zákazu činnosti plynul v čase skutku sťažovateľa, a to aj s ohľadom na výkon väzby a výkon trestu, počas ktorých sťažovateľovi tresty zákazu činnosti neplynuli.

41. Vzhľadom na uvedené dospel ústavný súd k záveru, že aj táto námietka sťažovateľa nemá reálny základ a k porušeniu totožnosti skutku vo vzťahu medzi uznesením o vznesení obvinenia a obžalobou a následným meritórnym odsudzujúcim rozsudkom okresného súdu v spojení s rozsudkom krajského súdu nedošlo, a preto sťažnosť sťažovateľa aj v tejto časti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

IV.

42. Podľa zaužívanej praxe (napr. I. ÚS 337/08, I. ÚS 311/2012) ústavný súd môže ustanoviť fyzickej osobe alebo právnickej osobe právneho zástupcu (t. j. advokáta), ak taká osoba o to požiada, ak to odôvodňujú jej pomery a nejde o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti. Tieto tri predpoklady na ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom musia byť splnené súčasne. Ak hoci len jeden z týchto predpokladov nie je splnený, nemožno žiadosti o ustanovenie právneho zástupcu vyhovieť (m. m. III. ÚS 265/2014).

43. Vzhľadom na uvedené závery ústavný súd uzatvára, že v danom prípade u sťažovateľa nie sú splnené podmienky na ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred

ústavným súdom. Z obsahu sťažnosti a z výsledku jej preskúmania ústavným súdom je totiž podľa ústavného súdu (ako to vyplýva z časti III tohto uznesenia) zrejmé, že v danom prípade ide o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti (m. m. III. ÚS 265/2014).

44. Keďže nebol splnený jeden z predpokladov ustanovenia právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom, žiadosti sťažovateľa o ustanovenie právneho zástupcu ústavný súd nevyhovel (druhý bod výrokovej časti uznesenia).

45. Vychádzajúc z už uvedeného ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 28. novembra 2017